

ת"פ 60121/03/21 - מדינת ישראל נגד מתן לביא

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 60121-03-21 מדינת ישראל נ' לביא

תיק חיצוני: 300442/2021

בפני כבוד השופט דוד שאול גבאי ריכטר
המאשימה מדינת ישראל ע"י ב"כ עו"ד שרית רייך אבניאל מפרקליטות
מחוז ירושלים (פלילי)

נגד מתן לביא ע"י ב"כ עוה"ד דוד הלוי
הנאשם

החלטה

בבקשה לתיקון כתב אישום לפי סעיף 92(א) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1984 (החסד"פ)

המדינה מבקשת לתקן את כתב האישום כך שסעיף האישום יוחמר, וכתוצאה מכך, יורה בית המשפט על העברת התיק לבית המשפט המחוזי נוכח סמכותו לדון בסעיף המתוקן.

רקע

ביום 31.3.2021 הוגש נגד הנאשם כתב אישום בתיק זה על-ידי תביעות ירושלים, יחד עם בקשה למעצרו עד לתום ההליכים. בכתב האישום יוחסו לנאשם עבירות של פציעה כשהעברין מזוין, לפי סעיף 335(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (**החוק**) (שהעונש המירבי עליה הוא שש שנות מאסר); שיבוש מהלכי משפט, לפי סעיף 244 לחוק; והחזקת סכין, לפי סעיף 186(א) לחוק. מכתב האישום עולה, כי הנאשם "שלף מתוך מכנסיו סכין ודקר את המתלונן בבטנו השמאלית התחתונה, [כ]שהוא מסובב את הסכין במהלך הדקירה בגוף המתלונן. המתלונן נפל, ובהמשך פונה על ידי ניידת טיפול נמרץ אל בית החולים הדסה הר הצופים" (סעיף 5). בהמשך בסעיפים 8 ו-9 לכתב האישום נכתב כך: "במעשיו כמתואר לעיל, פצע הנאשם את המתלונן, כשהוא מצויד בנשק קר, קרי סכין, וגרם לו לפצע דקירה עמוק כ-2 ס"מ, בבטן שמאל התחתונה. דימום עורקי פעיל בחלל הפריטונאום. לאור הממצאים כאמור, הועבר המתלונן, באופן דחוף ללפרטומיה בחדר ניתוח, ניתוח שארך מספר שעות".

ביום 4.4.2021 נותב אלי התיק וקבעתי לדיון מקדמי בחודש ספטמבר 2021.

ביום 5.4.2021 התקיים דיון בתיק המעצר לפני חברי, כב' השופט ביאלין אלעזר, שנסב סביב שאלת קיומה של תשתית של ראיות לכאורה. בתום דיון לגופו של עניין קבע חברי, כי קיימות ראיות לכאורה לביצוע המיוחס לנאשם, ובשלב זה הוזמן תסקיר לבחינת שאלת חלופת מעצר. בנוסף, ובמסגרת התיק העיקרי, בוצעה ההקראה של כתב האישום מבלי

שניתנה תשובה לאישום.

ביום 19.4.2021 הגישה המדינה, הפעם באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים, כתב אישום נגד הנאשם ביחס לאותו אירוע, בת"פ 37127-04-21, לבית המשפט המחוזי בירושלים (סגן הנשיא, כב' השופט כרמל). אלא שהפעם יוחסה לנאשם עבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות לפי סעיפים 333 ו-335 לחוק, במקום עבירת הפציעה, כשהעונש הקבוע בצדה מגיע ל-14 שנות מאסר, ומכאן שהסמכות לדון בעבירה נתונה לבית המשפט המחוזי.

בד בבד, הוגשה לבית המשפט המחוזי גם בקשה למעצרו של הנאשם עד לתום ההליכים נגדו (מ"ת 37171-04-21, לפני כב' השופט רם וינוגרד). במסגרת הבקשה ציינה הפרקליטות, כי כתב אישום ובקשה למעצר עד לתום ההליכים הנוגעים לאותו אירוע, הוגשו לבית משפט השלום, ואף עדכנה, כי הוכרעה סוגיית הראיות לכאורה וכי הוזמן תסקיר. בסעיפים 3 ו-4 ציינה הפרקליטות, כי בעוד כתב האישום בבית משפט השלום מייחס לנאשם עבירה של פציעה בנסיבות מחמירות, הרי ש"לאחר כתב האישום, קיבלה המבקשת לידיה חומר רפואי חדש בעניינו של המתלונן, ממנו עולה כי העבירה אותה יש לייחס למשיב הינה עבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 333 בנסיבות סעיף 335, שהיא עבירה בסמכות בית משפט מחוזי, ולא כפי שיוחס מלכתחילה".

עוד באותו יום, הודיע הנאשם בכתב באמצעות סניגורו במסגרת תיק זה, כי הנאשם כופר בכתב האישום, וביום 22.4.2021 הוגשה בקשה דחופה להעברת התיק לשמיעת הוכחות נוכח הימשכות מעצרו של הנאשם.

ביום 24.4.2021, בעקבות מידע שמסרה לי המזכירות על אודות קיומם של הליכים מקבילים באותו עניין בבית המשפט המחוזי, ביקשתי הבהרה מיחידת תביעות ירושלים בעניין. בתגובת תביעות ירושלים מיום 26.4.2021 צוין, כי מעת שיתקיים דיון בבקשת המעצר שהוגשה בבית המשפט המחוזי, תבקש המאשימה למחוק את כתב האישום שלפניי.

ביום 27.4.2021 התקיים דיון בבית המשפט המחוזי בתיק המעצר לפני כב' השופט וינוגרד. הדיון התרכז בסוגיית הגשת ההליכים הכפולים ע"י המדינה. בתום דיון לגופן של טענות קבע בית המשפט המחוזי, כי שגתה המאשימה באופן שבו פעלה, כאשר יצרה כפל הליכים באותו עניין נגד אותו נאשם - הן הליך עיקרי והן הליך מעצר. לפיכך, הורה בית המשפט המחוזי על מחיקת הבקשה למעצר עד לתום ההליכים שהוגשה לפניו, וקבע כי על המדינה להגיש בקשה לתיקון כתב האישום לפי סעיף 92 האמור לבית משפט זה, וכי ממילא, אם יוחלט על העברת העניין לבית המשפט המחוזי, הרי שנתונה סמכות לבית משפט זה להעביר גם את הליך המעצר לבית המשפט המחוזי מכוח סעיף 79 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984. בשולי הדברים ציין כב' השופט וינוגרד, כי "לשיטתי יש להורות גם על מחיקת כתב האישום שהוגש בבית משפט זה, אך שאלה זו תוכרע על-ידי המותב הדן בכתב האישום (כבוד סגן-הנשיא השופט כרמל), ככל שהמאשימה תעמוד על המשך הדיון בהליך שנקבע לדיון לפניו" (פסקה 6).

ביום 28.4.2021 הגיש הסניגור לבית המשפט המחוזי בהליך העיקרי (סגן הנשיא, כב' השופט כרמל) "הודעה" ו"תשובה לאישום", לפיה הוא מאשר כי בוצעה הקראה למרשו, וכי מרשו כופר בנטען בכתב האישום. ביום 3.5.2021 הגישה המאשימה תגובתה לעמדת הסניגור, ועתרה למחוק את כתב האישום, כשלדידה, הודעת הסניגור איננה בגדר "תשובה

לאישום", שכן לא ניתנה במסגרת דיון בנוכחות הנאשם, ועל-כן, יש לבטל את כתב האישום מכוח סעיף 94(א) רישא לחסד"פ ולא מכוח הסיפא לסעיף, הדין בחזרה מאישום לאחר מתן תשובה, כשהתוצאה במקרה זה היא זיכוי. נטען להתנהלות לוקה של הסניגור במטרה להשיג יתרון דיוני. ביום 9.5.2021 השיב הסניגור, כי יש לזכות את הנאשם נוכח תשובתו לאישום, ועמד על מחדלי התביעה בתיק זה.

במקביל לכל זאת, ביום 28.4.2021 הגישה הפרקליטות בתיק שלפניי את הבקשה נשוא החלטה זו - לתקן את כתב האישום ולהעביר את התיק לבית המשפט המחוזי בהתאם לסמכות הנתונה לו לדון בעבירה החמורה יותר, שאת תיקונה מתבקש בית המשפט כאן לאשר. לוז טיעונה של המאשימה הוא, כי החלטתה לשנות את סעיף העבירה נבעה מ"חומר רפואי חדש שהתקבל אצל המאשימה (המלמדים על כריתה במעי הדק ונזקים נוספים שנגרמו למתלונן)" ולכן סברה, כי העבירה המתאימה היא חבלה חמורה בנסיבות מחמירות. לכן התיק הועבר מהתביעה המשטרית לפרקליטות (סעיף 2 לבקשה).

יצוין, כי ביום 29.4.2021 שוחרר הנאשם בתנאי מעצר בית מלא בהחלטתו חברי, כב' השופט אלעזר.

בדיון שהתקיים לפניי ביום 4.5.2021 חזרו הצדדים על טענותיהם, תוך שכל צד היפנה למחדלי הצד שכנגד. בנוסף, הפנתה ב"כ המאשימה למסמך שכותרתו "מדיניות העמדה לדין בעבירות חבלה חמורה" מיום 16.8.2020 שהוציא המשנה לפרקליט המדינה (עניינים פלייט) (**ההנחיה**). במסגרת זו, נקבע בסעיף 11 להנחיה כך: "כאשר מדובר בחבלה שנגרמה בנסיבות מחמירות, ושגרמה לנזק ממשי וחמור, כאמור לעיל, דהיינו, חבלה אשר קיים בצידה **פוטנציאל ממשי להשגת נזק לצמיתות או לתקופה ממושכת, ו/או כאשר נדרשת התערבות ניתוחית**, הרי שאז ככלל, התיק יטופל על ידי הפרקליטות, וכתב האישום יוגש לבית המשפט המחוזי, בעבירה לפי סעיף 335 לחוק העונשין" (ההדגשה במקור). לדידה של ב"כ המאשימה, היא פעלה בהתאם להוראות ההנחיה.

מנגד, התנגד הסניגור נחרצות להיעתרות לבקשת המאשימה. **ראשית**, טען להתנהלות בלתי ראויה בשל פתיחת ההליכים המקבילים והעמדת הנאשם במצב של "סיכון כפול"; **שנית** ציין, כי הטענה שמדובר במידע חדש שהביא לשינוי בגישת המאשימה, אינה נכונה, ואין מדובר במידע חדש כלל ועיקר, שכן היה מצוי בתיק החקירה, כמו גם הידיעה שהמתלונן עבר ניתוח בעקבות פציעתו; **שלישית**, הצביע הסניגור על מקרים רבים שבהם נדונו פציעות שהיו למעשה חבלות חמורות, ואף מכלי נשק חם, אשר הצריכו התערבות כירורגית, בפני בתי משפט השלום, ולכן סבר שאין לקבל את הטענה בדבר מדיניות המאשימה במקרים כגון אלו; **רביעית**, טען הסניגור, כי קבלת הבקשה תוביל לפגיעה ביכולתו של הנאשם להתגונן, בוודאי לאחר ששוחרר, כאשר לטעמו של הסניגור, היה מקום לערוך לנאשם שימוע טרם הגשת כתב האישום החדש.

לבקשתי, הגישו הצדדים לעיוני את המסמכים הרפואיים שסומנו "ישן" ו"חדש" על-מנת שאוכל לעמוד על טיבם ולהשוות ביניהם.

לאחר ששמעתי את טענות הצדדים ועיינתי בחומר המצורף, דעתי היא כי דין הבקשה להידחות.

סעיף 92(א) לחסד"פ קובע, כי "בית המשפט **רשאי**, בכל עת שלאחר תחילת המשפט, לבקשת בעל דין, לתקן כתב אישום, להוסיף עליו ולגרוע ממנו, **ובלבד שניתנה לנאשם הזדמנות סבירה להתגונן**..." (ההדגשה הוספה). על-פי הפסיקה, דרישת ההזדמנות הסבירה להתגונן כוללת שני יסודות: "היסוד האחד הוא טכני דיוני, דהיינו, הזדמנות סבירה העומדת לרשות הנאשם להתנגד להבאת ראיות לעניין עובדות שאינן מוזכרות בכתב האישום, לחקור עדים, ולהביא ראיות משלו. היסוד האחר הוא עניין מהותי, דהיינו הזדמנות סבירה העומדת לרשות הנאשם לפתח ולייצב קו הגנה כנגד אישום שאינו מופיע בכתב האישום, אך העולה מתוך העובדות שהובאו לפני בית המשפט" [(ע"פ 63/79 **עוזר** נ' **מ"י** (מיום 7.8.1979) (פסקה 2 לפסק דינו של כב' השופט ברק); ע"פ 5019/09 **חליטה** נ' **מ"י** (מיום 20.8.2013) (פסקה 25 לפסק דינו של כב' השופט מלצר)].

אציין, כי "הזדמנות סבירה להתגונן" עניינה גם במובן הרחב של הוגנות ההליך המשפטי והצורך לגשר על פערי הכוחות המובנים שבין עוצמתה של המאשימה לבין זכויותיו של הנאשם, ולאזן ביניהם (ראו דברי כבוד השופט דנציגר ברע"פ 2581/14 **יקותיאל** נ' **מ"י** (מיום 12.2.2015) בפסקה 25). תיקונו של כתב אישום אינו עניין של מה בכך, בוודאי כאשר יש לו השלכות לרעת הנאשם. "כתב האישום הוא המסמך המכונן של ההליך הפלילי... זהו המסמך עמו נדרש הנאשם להתמודד. הוא המגלה לנאשם מהם המעשים או המחדלים המיוחסים לו ומהן הנסיבות המפלילות שאפפו אותו. הוא אף מודיע לנאשם מיהם העדים העתידים להעיד כנגדו ובאלה עבירות הוא נאשם, ומאפשר לו להעריך את "הסיכון" הרובץ לפתחו. במובן זה, כתב האישום שוטל בפני הנאשם את עיקר עמדתה של המאשימה, ומאפשר לו להיערך להליך הפלילי ולכלכל את צעדיו. כתב האישום מקים עבור הנאשם 'חומת ביטחון המבודדת את המשפט מפני נתונים וטענות חיצוניים שאינם חלק מתחום המחלוקת' (**שם**, פסקה 26).

דברים אלו נכונים שבעתיים שעה שמדובר בתיקון שעשוי להגדיל את הסיכון מולו ניצב הנאשם בשיעור של יותר מפי שניים מבחינת העונש המקסימלי. בנסיבות אלו, יש לבחון בחינה מדוקדקת את נסיבות הגשת הבקשה.

לאחר שפירטתי לעיל את השתלשלות הדברים, הגעתי לכלל מסקנה, כי לא הייתה הצדקה עניינית להתנהלות המאשימה כפי שתואר כאמור.

צודק הסניגור, כי המידע שעל סמכו ביקשה המאשימה לתקן את כתב האישום אינו חדש, ולא שמעתי כל הסבר סביר, מדוע רשויות התביעה לא היפנו את מלוא תשומת ליבן למסמך הרפואי שהיה מונח לפנייהן "בזמן אמת". במסמך "הישן" מיום 23.3.2021 עולה בבירור, כי המתלונן הועבר עוד באותו ערב לחדר הניתוח לבצע כריתה (לפרטומיה), כך שדבר הניתוח ודבר הכריתה היה ידוע למאשימה, והדבר אף צוין בכתב האישום המקורי. נכון הוא שבמסמך "החדש", שהוא "סיכום מחלה", המתייחס לכלל תקופת האשפוז, מיום 23.3.2021 ועד ליום 29.3.2021, צוינו פרטים נוספים לגבי תוצאות הניתוח והמסקנות בדבר היקף פציעותיו של המתלונן, הן בהיבט של כריתת חלק מן המעי הדק, והן בהיבט של פגיעה עצבית בגפה השמאלית כש"ככה"נ מדובר בפגיעה ישירה כחלק מפציעת הדקירה". אלא, שכתב האישום הוגש **יומיים** לאחר שחרורו של המתלונן מבית החולים, ביום 31.3.2021, ולא נטען דבר ביחס לפער זמנים זה, והאם אכן מסמך זה לא היה בידי המאשימה. מחדל זה, עומד לפתחה של המאשימה ולחובתה. לא רק זאת, אלא שאף לא הובא

כל הסבר מדוע הוגשו ההליכים בבית המשפט המחוזי **רק ביום 19.4.2021**, כשעל-פניו המידע הרלבנטי היה בידי המאשימה כל אותה עת.

בנוסף, במהלך תקופה זו (ביום 5.4.2021), התקיים דיון מהותי בראיות לכאורה בבית משפט השלום, ואף נקבעו ממצאים בהקשר זה, בין היתר על בסיס התייחסות ב"כ המאשימה למסמכים הרפואיים שבתיק (פרו' עמ' 5, ש' 7 - 24). הדבר מחזק את המסקנה, כי המידע המלא היה בידי המאשימה כל אותה עת. אם לא די בכך, הנאשם אף שוחרר בהמשך על סמך ההכרעה המבוססת על אותה מסכת ראייתית.

אך ברור, שלכל ההליכים עד לאותה נקודה זמן, שבהם שוחרר הנאשם, ישנה השפעה על יכולתו להיערך להגנתו ועל יכולתו לגבש עמדתו ביחס לאישומים הידועים לו אותה עת. העמדתו במצב של "סיכון כפול" לאחר נקודת זמן זו, לאחר קיום דיון מהותי בשאלת הראיות בהליך המעצר, ולאחר ההחלטה על שחרורו, איננה סבירה, בנסיבות המקרה.

לא הוצג לי כל טעם משמעותי והגיוני למחדליה של המאשימה - הן בבחירת גורם התביעה, הן בבחירת סעיף האישום, והן בדרך הדיונית בה צעדה, בשני הליכים מקבילים.

נדמה שצירוף כל הטעמים יחד, מלמד כי התנהלות המאשימה במקרה זה, היתה בלתי סבירה ובלתי מוצדקת, וניתן היה להימנע ממנה, לו הושקעה מחשבה רבה יותר, בזמן הנכון ובמקום הנכון, עת גובש כתב האישום, על בסיס תשתית הראיות הידועה.

נוכח כל האמור, אני דוחה את בקשת המדינה לתיקון כתב האישום, ומורה כי כתב האישום ייוותר על כנו, למעט הוספת העובדות המצוינות בסעיף 8 לנוסח כתב האישום המתוקן (שלא אושר), המציינות את היקף נזקיו של המתלונן בהתאם למסמך "החדש".

נוכח מסקנתי, לא מצאתי מקום להידרש לטענת המערערת בדבר פעולתה בהתאם להנחיה, שאף היא, הייתה ידועה לה שעה שהוגש כתב האישום המקורי על סמך המסמך הרפואי "הישן", שכלל אף הוא התייחסות לניתוח כריתה אליו הוכנס המתלונן. מעבר לדרוש אציון, כי הפסיקה אותה הגיש הסניגור, קדמה לאותה הנחיה משנת 2020, אך יש בה כדי לחזק את טענותיו בדבר מדיניות האכיפה שבוצעה בפועל במקרים שונים, ואף חמורים יותר ממקורנו, שנדונו בבתי משפט השלום.

לפיכך, הבקשה נדחית, והדיון בעניינו של הנאשם יותר בבית משפט זה.

נא לשלוח לצדדים.

ניתנה היום, כ"ח אייר תשפ"א, 10 מאי 2021, בהעדר

עמוד 5

כל הזכויות שמורות לאתר פסקי דין - verdicts.co.il ©

הצדדים.